

Miejski Program Profilaktyki
i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2022 - 2024

Skierniewice, 2022

Nowe Horyzonty

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
Rozdział I Podstawy prawne i założenia programowe.....	3
1.1. Podstawy prawne Programu.....	4
Rozdział II Diagnoza problemów społecznych w gminie w kontekście uzależnień.....	4
2.1. Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców.....	6
2.1.1. Alkohol oraz postawy wobec jego spożywania.....	6
2.1.2 Zażywanie narkotyków i dopalaczy.....	7
2.1.3 Hazard i cyberprzemoc.....	7
2.2 Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży.....	7
2.2.1 Substancje psychoaktywne - alkohol.....	8
2.2.2 Substancje psychoaktywne - papierosy.....	9
2.2.3 Substancje psychoaktywne - narkotyki i dopalacze.....	9
2.2.4 Uzależnienie od Internetu i cyberprzemoc.....	10
2.3. Badania sprzedawców napojów alkoholowych.....	10
2.4 Uzależnienia behawioralne.....	10
2.4.1 Uzależnienia behawioralne wśród dorosłych mieszkańców.....	11
2.4.2 Zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.....	13
2.5 Działania podejmowane przez gminę w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.....	15
Rozdział III Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Skierniewice na lata 2022 - 2024	18
3.1. Adresaci Programu.....	18
3.2. Cele i zadania.....	19
3.2.1 Cele szczegółowe:.....	19
3.2.2 Zadania:.....	20
3.3. Zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	20

3.3. Realizatorzy zadań zaplanowanych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.....	32
3.4. Źródła i zasady finansowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024 w Skierniewicach.....	33
3.5. Monitoring i ewaluacja.....	35

Wprowadzenie

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Skierniewice na lata 2022-2024, zwany dalej „Programem”, jest zapisem działań, które w najbliższym roku realizowane będą w ramach zadań własnych gminy miejskiej w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zgodnie z którymi zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności tworzenie warunków do prowadzenia działalności wychowawczej, profilaktycznej i informacyjnej, ograniczenie dostępności do alkoholu, leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Program opracowano zgodnie z założeniami zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025, dotyczącymi obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Wykorzystano również wytyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawarte w opracowaniu „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2022 rok”, diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych przeprowadzoną dla Miasta Skierniewice w 2020 roku oraz diagnozę uzależnień behawioralnych przeprowadzoną w 2022 roku.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości ich realizowania w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Rozdział I

Podstawy prawne i założenia programowe

1.1. Podstawy prawne Programu

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie związane z uzależnieniem od alkoholu jest w Polsce ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.). Zgodnie z art.4¹ ust.1 tejże ustawy, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy”.

Ustawodawca wskazał następujące obszary działań:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja powyższych zadań jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów

społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem miejskiego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024 dla Miasta Skierniewice opracowano także na podstawie następujących aktów prawnych:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469 z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2021 r. poz. 2268 z późn.zm.);
- 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn.zm.);
- 5) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469 z późn. zm.);
- 6) ustawa z dnia 29 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 z późn. zm.);
- 7) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2021 r. poz. 2490 z późn. zm.),
- 8) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2120 z późn. zm.),
- 9) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642 z późn. zm.).

Rozdział II

Diagnoza problemów społecznych w gminie w kontekście uzależnień

Diagnoza problemów uzależnień i zasobów ich rozwiązywania w mieście Skierniewice została przygotowana przy wykorzystaniu informacji i danych statystycznych przekazanych przez jednostki i instytucje samorządowe, działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, a także na podstawie:

- badania ankietowego pn. „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych” przeprowadzonego w 2020 roku w mieście Skierniewice wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska: dorośli mieszkańcy, dzieci i młodzież szkolna oraz sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu, obejmującego podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocą, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk,
- badania ankietowego on-line pn. “Diagnoza uzależnień behawioralnych” przeprowadzonego w 2022 roku w mieście Skierniewice wśród dorosłych mieszkańców gminy oraz dzieci i młodzieży szkolnej obejmującego problemy związane z tzw. uzależnieniami behawioralnymi, takimi jak: uzależnienie od komputera i Internetu (siecioholizm), hazard, zakupoholizm, pracoholizm i inne, a także postawami społecznymi wobec tychże zjawisk.

2.1. Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców

W badaniach wzięło udział łącznie 266 mieszkańców dorosłych mieszkańców miasta Skierniewice. Do opracowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok w Skierniewicach wykorzystano jedynie te dane, które bezpośrednio odnoszą się do problemu alkoholizmu i uzależnień od alkoholu.

2.1.1. Alkohol oraz postawy wobec jego spożywania

Największa grupa badanych mieszkańców miasta Skierniewice – 50,6% uważa, że spożycie alkoholu wśród dorosłych osób jest większe niż 5 lat temu. Innego zdania było 13,7% badanych, którzy uważają, że obecnie osoby dorosłe spożywają mniej alkoholu niż 5 lat wcześniej. Duża grupa badanych mieszkańców – 35,7% nie dostrzega istotnych różnic w konsumpcji alkoholu wśród osób dorosłych i młodzieży.

Zdecydowana większość uczestników badania – 88,2% nie miała problemów związanych z piciem alkoholu. Pozostała grupa badanych – łącznie 11,8% miała różnego rodzaju problemy wynikające ze spożywania alkoholu, w tym 9,5% badanych miało problemy rodzinne wynikające ze spożywania alkoholu, 1,5% miało problemy zdrowotne, 1,1% miało problemy prawne, natomiast 0,4% miało problemy służbowe. Każda z osób mogła wskazać kilka problemów wynikających z nadmiernego spożycia alkoholu, dlatego suma wskazań jest większa niż 100,0%. Skala picia problemowego na terenie miasta Skierniewice jest podobna do danych ogólnopolskich.

W związku z powyższym, należy uznać, że mieszkańcy miasta Skierniewice odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim poziomie ryzyka.

2.1.2 Zażywanie narkotyków i dopalaczy

27% badanych uznało, że istotnym problemem społecznym dostrzeganym na terenie miasta Skierniewice jest problem narkomanii. Wyraźnie potwierdziła się opinia o wzroście spożycia narkotyków i dopalaczy w okresie ostatnich 10 lat. Taką opinię wyraziła większość badanych mieszkańców miasta Skierniewice – 60,5%. Brak zmian w okresie ostatnich 10 lat, w zakresie zażywania narkotyków i dopalaczy wśród osób dorosłych oraz młodzieży wskazało 33,4% badanych. Zaledwie 6,1% respondentów uważa, że zażywanie narkotyków i dopalaczy wśród dorosłych i młodzieży jest mniejsze niż 10 lat temu.

Osobiste doświadczenie z narkotykami miało – 8,7% badanych respondentów. Taki odsetek badanych próbował narkotyków. Zdecydowana większość uczestników badania – 91,3% nigdy nie próbowało narkotyków.

2.1.3 Hazard i cyberprzemoc

25% badanych grało w gry na pieniądze (przede wszystkim Lotto i zdraпки). Mieszkańcy miasta Skierniewice zazwyczaj grają za sumy mniejsze, niż 10 zł. Większość mieszkańców nie przyznaje się do problemów finansowych spowodowanych hazardem, a jedna osoba wskazuje na poważne problemy w pracy.

2.2 Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży

Diagnoza uzależnień i innych problemów społecznych występujących na terenie miasta Skierniewice została przeprowadzona w listopadzie 2021 roku wśród uczniów z klas 7 i 8 szkół

podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Skierniewice. Badania wśród uczniów klas 7 i 8 szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Skierniewice zrealizowane zostało przy użyciu techniki CAWI (ankieta internetowa). Badanie zostało przeprowadzone wśród N=1172 uczniów. Ankieta do badania uczniów została przygotowana w oparciu o narzędzia badawcze stosowane powszechnie w badaniach dotyczących problematyki uzależnień oraz innych zagrożeń społecznych. Kwestionariusz ankiety składał się z pytań zamkniętych, oraz pytań z możliwością wielokrotnego wyboru. Dane uzyskane w trakcie realizacji badań poddane zostały wielostopniowej analizie, zarówno ilościowej jak i jakościowej. W opracowaniu zaprezentowane zostały wyniki badań pod kątem ogólnych tendencji i średnich występujących w całej badanej zbiorowości, jak i ze względu na zmienne niezależne. W badaniu na temat problemu uzależnień i innych problemów społecznych uczestniczyło 426 uczniów klas 7 i 8 klas szkół podstawowych (36,3% ogółu badanych) oraz 746 uczniów klas 1-3 szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Skierniewice (63,7% ogółu badanych). W badaniach brało udział – 607 dziewcząt co stanowiło 51,8% ogółu badanych oraz 565 chłopców – 48,2% spośród wszystkich badanych uczniów.

2.2.1 Substancje psychoaktywne - alkohol

Jak powszechnie wiadomo napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak wśród osób dorosłych. Zgodnie z prezentowanymi danymi znaczny odsetek badanych uczniów z klas 7-8 oraz uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Skierniewice – 40,3% nie próbowało nigdy alkoholu. Większa grupa badanych – 59,7% próbowała kiedykolwiek alkoholu. Wśród młodzieży, która kiedykolwiek próbowała alkoholu 15,0% badanych uczniów piło alkohol 1-2 razy. 9,0% uczniów piło alkohol od 3 do 5 razy, 6,1% od 6 do 9 razy. Pozostała grupa badanych – łącznie 29,6% próbowała alkoholu więcej niż 10 razy, w tym 17,5% ankietowanych próbowało alkoholu więcej niż 40 razy.

W okresie ostatnich 12 miesięcy alkoholu nie próbowało 47,6% badanych uczniów. W tym okresie po alkohol sięgnęło 52,4% badanych uczniów, w tym łącznie 30,2% uczniów piło alkohol do 9 razy w ciągu ostatniego roku, natomiast 22,2% próbowało alkoholu 10 lub więcej razy. Zdecydowana większość badanych uczniów – 65,3% w okresie ostatniego miesiąca przed badaniem nie spożywała alkoholu. Alkohol w okresie 30 dni poprzedzających badanie piło 34,7% młodzieży. Wśród młodzieży, która piła alkohol w okresie 30 dni, 16,6% piła alkohol 1

– 2 razy. Pozostała grupa, łącznie 18,1% piła alkohol więcej niż 3 razy w ciągu ostatniego miesiąca.

Uczestników badania zapytano także o częstotliwość upicia się napojem alkoholowym tzn. piwem, winem lub wódką w okresie całego życia, w przeciągu ostatnich 12 miesięcy oraz w ciągu 30 dni poprzedzających badanie. W ciągu całego życia upiło się co najmniej raz – 28,1% badanych uczniów, w tym 9,6% upiło się 1-2 razy. Pozostała grupa badanych – 18,5% upiła się 3 lub więcej razy (w tym 4,6% 40 razy lub więcej). W ostatnich 12 miesiącach przed badaniem upiło się 24,5% badanych uczniów. W miesiącu poprzedzającym badanie upiło się 13,3% badanych uczniów.

2.2.2 Substancje psychoaktywne - papierosy

Rozpowszechnienie palenia tytoniu było badane w dwóch wymiarach czasowych - całego życia respondenta oraz ostatnich 30 dni przed badaniem. Pierwszy z nich pozwala na ustalenie zasięgu zjawiska eksperymentowania z tą substancją, tzn. podejmowania prób palenia tytoniu. Drugi przydatny jest do uchwycenie rozmiarów grupy aktualnie palących, a także palących okazjonalnie lub regularnie. Zdecydowana większość badanych uczniów – 63,3% nigdy nie paliła papierosów. W czasie całego życia, jakiegokolwiek doświadczenia z paleniem miało 36,7% młodzieży szkolnej z terenu miasta Skierniewice. Wśród uczniów, którzy podejmowali próby palenia można wyróżnić znaczny odsetek uczniów – 12,1%, którzy palili 40 razy lub więcej. 1-2 razy papierosy paliło 11,3% badanych uczniów. 4,4% badanych paliło papierosy od 3 do 5 razy w życiu, 3,3% od 6 do 9 razy, 3,2% od 10 do 19 razy, natomiast 2,4% od 20 do 39 razy.

W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem zdecydowana większość badanych uczniów – 81,4% nie paliło papierosów. W tym okresie papierosy paliło natomiast 18,6% badanych uczniów, w tym 6,6% paliło mniej niż 1 papierosa na tydzień, 4,8% od 1 do 5 papierosów dziennie, 2,6% mniej niż 1 papierosa dziennie, 0,9% od 6 do 10 papierosów dziennie, 0,8% od 11 do 20 papierosów dziennie, a 2,9% badanych uczniów paliło więcej niż 20 papierosów dziennie.

2.2.3 Substancje psychoaktywne - narkotyki i dopalacze

Na pytanie dotyczące problemu uzależnienia od narkotyków i dopalaczy wśród młodzieży największa grupa badanych uczniów – 43,2% wskazała odpowiedź *nie wiem*. Opinie na temat problemu uzależnień od środków psychoaktywnych wśród młodzieży są

ambiwalentne. Zdaniem 28,2% badanych uczniów - na terenie miasta Skierniewice występuje problem uzależnienia od narkotyków i dopalaczy wśród młodzieży. Innego zdania była podobna grupa badanych - łącznie 28,6% uczniów, uważa, że taki problem wśród młodzieży nie występuje.

Zdecydowana większość badanych uczniów – 70,0% nie wie, czy na terenie miasta Skierniewice istnieje możliwość pozyskania narkotyków. Warto zauważyć, iż 15,7% badanych uczniów jest przekonanych, że substancje te są łatwo dostępne na terenie miasta Skierniewice. Innego zdania było 7,0% badanych, którzy uważają, że substancje te są całkowicie niedostępne. Pozostała grupa badanych – 7,3% uważa, że substancje te są trudno dostępne.

Narkotyki lub dopalacze próbowało 8,7% badanych uczniów. Zdecydowana większość badanych uczniów – 91,3% nigdy nie próbowało narkotyków.

Największa grupa badanych – 41,2% po raz pierwszy zażyła narkotyki w wieku od 14 do 16 lat. 30,4% uczestników badania po raz pierwszy zażyło narkotyki w wieku powyżej 17 lat. Więcej niż co piąta badana osoba, która kiedykolwiek zażyła narkotyki, po raz pierwszy sięgnęła po nie mając od 11 do 13 lat. Najmniejsza grupa badanych 6,8% po raz pierwszy zażyła narkotyki mając mniej niż 10 lat.

2.2.4 Uzależnienie od Internetu i cyberprzemoc

Okazuje się, że w gry komputerowe gra codziennie aż 29,2% ankietowanych, natomiast kilka razy w tygodniu – 24,4% badanych uczniów. Kilka razy w roku lub kilka razy w miesiącu gra odpowiednio – 19,5% oraz 16,3% respondentów. W gry komputerowe nie gra wcale – 10,6% badanych uczniów. Z Internetu dla przyjemności, codziennie korzysta zdecydowana większość badanych uczniów – 84,8%, natomiast kilka razy w tygodniu – 10,9%. 1,3% badanych korzysta z Internetu dla przyjemności kilka razy w miesiącu, a 0,7% kilka razy w roku. 2,3% badanych uczniów nie korzystało nigdy z Internetu dla przyjemności.

Badania przeprowadzone wśród uczniów z miasta Skierniewice wskazują, że z portali społecznościowych codziennie korzysta – 82,8% ankietowanych, natomiast kilka razy w tygodniu – 9,3%. Rzadziej z portali społecznościowych korzysta łącznie – 4,7% badanych uczniów, w tym 3,7% kilka raz w miesiącu, natomiast 1,0% kilka razy w roku. 3,2% badanych uczniów nie korzysta z portali społecznościowych.

2.3. Badania sprzedawców napojów alkoholowych

Nie wszyscy sprzedawcy alkoholu z terenu Miasta pytają młodo wyglądające osoby o dowód osobisty. 4 sprzedawców alkoholu jest zdania, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym na terenie Miasta Skierniewice. 2 sprzedawców alkoholu przyznaje się do sprzedaży alkoholu osobie nietrzeźwej.

2.4 Uzależnienia behawioralne

2.4.1 Uzależnienia behawioralne wśród dorosłych mieszkańców

Najistotniejszym problemem zdaniem mieszkańców jest uzależnienie od komputera i Internetu. Mieszkańcy zwracają również uwagę na zaburzenia odżywiania i pracoholizm.

Problemem w środowisku lokalnym miasta Skierniewice jest uzależnienie od komputerów i Internetu. Większość badanych (63%) ocenia, że jest to bardzo lub dość powszechne zjawisko w ich najbliższym otoczeniu. Wskazuje to na konieczność edukacji mieszkańców z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu, poprzez wspieranie świadomości prawnej oraz umiejętności ochrony własnych danych w sieci. Ważne jest również wskazanie mieszkańcom instytucji, do których mogą się zgłosić osoby, które padły ofiarą przestępstwa internetowego. Większość (75%) badanych mieszkańców miasta Skierniewice twierdzi, że nie grają w gry hazardowe na pieniądze, np. Lotto. Pozostałe 25% przyznaje, że zdarza im się grać w gry hazardowe. Badani respondenci najczęściej grają w zdraпки (88%) oraz w gry liczbowe Totalizatora Sportowego np. Lotto czy Multi Multi (63%). 88% respondentów twierdzi, że gra w gry na pieniądze, bo jest to ich sposób na nudę. ¼ badanych twierdzi, że chce zasilić swój domowy budżet, a 13% respondentów wskazuje na to, że lubi emocje, które temu towarzyszą oraz nie może przestać z jakiś powodów. 9% badanych uważa, że na graniu w gry na pieniądze można dużo zarobić. Prawie połowa (44%) twierdzi, że jest to niemożliwe a 47% nie wierzy w to, że można się odegrać, nawet jeśli chwilowo się przegrywa. 31% respondentów uważa, że czasami trzeba od kogoś pożyczyć pieniądze, aby móc zainwestować w grę, natomiast 38% jest przeciwny pożyczaniu pieniędzy na takie cele.

Powyższe wyniki świadczą o przeciętnej świadomości mieszkańców miasta Skierniewice na temat specyfiki uzależnienia od hazardu.

Łącznie 84% respondentów uważa, że można się uzależnić od gier na pieniądze.

31% badanych uważa, że jest to każde zachowanie, które wiąże się z nieprzewidywalnymi skutkami, a hazardzista to po prostu ryzykant. 25% badanych uważa, że hazard to gry na

pieniądze, a hazardzista to osoba grająca właśnie w takie gry. 22% stwierdza, że hazard to szczególnie rodzaj gier na pieniądze: gra się o duże stawki, hazardzista to osoba ryzykująca w tych grach duże kwoty.

Prawie połowa ankietowanych (47%) stwierdziła, że korzysta ze smartfona przez 2 godziny w ciągu dnia. Niepokojące jest to, że łącznie 22% badanych spędza powyżej 4 godziny na tych aktywnościach. 9% zadeklarowało, że nie korzysta w ogóle ze smartfona.

34% badanych odczuwa niepokój związany z brakiem możliwości zalogowania się do mediów społecznościowych. 44% badanych nie ma negatywnych emocji z tym związanych. Pozytywne jest to, że aż 22% respondentów deklaruje, że nie ma swoich mediów społecznościowych.

31% respondentów przyznaje, że odczuwa obawę przed tym, że ominie go jakaś ważna informacja i z tego powodu odczuwa potrzebę stałego monitorowania wydarzeń przy użyciu smartfona lub komputera. Zachowanie to stanowi objaw syndromu FOMO (ang. *fear of missing out*). Osoba borykająca się z syndromem FOMO odczuwa trudny do określenia lęk, który nasila się w wówczas, gdy przez dłuższy czas nie ma ona dostępu do internetu. FOMO objawia się nie tylko częstym, nerwowym zerkaniem na telefon w celu sprawdzenia maili czy powiadomień na Facebooku, ale także realizacją potrzeby, by nieustannie dzielić się z innymi użytkownikami internetu zdobytymi informacjami. Syndrom FOMO w dobie Internetu i mediów społecznościowych stanowi swoistą chorobę cywilizacyjną.

53% respondentów uważa, że ich dziecko spędza za dużo czasu w Internecie, natomiast co piąty (22%) nie widzi problemu w ilości czasu spędzanego w sieci przez ich dziecko. 25% badanych odpowiedziało, że nie mają dzieci.

22% badanych mieszkańców przyznaje, że zdarzają im się niekontrolowane zakupy (w tym także zakupy on-line), po których miewają poczucie winy. Jednakże w większości problem ten nie dotyczy mieszkańców miasta Skierniewice (78%).

Ponad połowa badanych mieszkańców miasta Skierniewice (63%) uważa, że nie można uzależnić się od pracy. Przeciwnego zdania jest 37% ankietowanych.

2.4.2 Zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej

Uczniowie z miasta Skierniewice zostali także poproszeni o ocenę powszechności występowania niektórych uzależnień behawioralnych w ich otoczeniu. Za najbardziej powszechne uczniowie uznali uzależnienie od smartfona (52%) oraz od Internetu (36%). Natomiast, jako najrzadziej występujące uzależnienie behawioralne badani ocenili uzależnienie od hazardu (66%) oraz uzależnienie od ćwiczeń (45%). Szczegółowy rozkład deklaracji przedstawiają tabele na następnym stronie.

Jeżeli chodzi o czas spędzony przed komputerem przedstawia się następująco: 14% spędza przed komputerem do 2 godzin dziennie; 11% spędza przed komputerem do 4 godzin dziennie; 23% korzysta z komputera kilka razy w tygodniu; 7% spędza przed komputerem do 6 godzin dziennie; 32% spędza przed komputerem powyżej 6 godzin dziennie, a 14% nie korzysta z komputera.

Okazuje się, że zdecydowana większość uczniów korzysta z komputera i Internetu w domu. Jest to aż 93% badanych. Zaledwie 5% zwraca uwagę, że robi to w szkole.

Najbardziej popularnymi formami spędzania czasu przed komputerem są wśród badanych uczniów: nauka (66%), oglądanie filmów (64%), granie w gry on-line (55%) oraz słuchanie muzyki (52%). 48% ankietowanych zgłasza, że ułatwia im to utrzymywanie kontaktu ze znajomymi.

Okazuje się, że 61% badanych uczniów nie podejmowało takich działań. 25% zrobiło to z pozytywnym skutkiem, a 14% podejmowane tego typu aktywności, ale bez skutku.

Najczęściej uczniowie spędzają w ten sposób do godziny dziennie - 25% badanych lub od 1 do 3 godzin – 20%. Pozytywne jest to, że ¼ badanych uczniów zgłasza, że nie gra w gry komputerowe. Niestety, aż 14% badanych jest w stanie korzystać z tej formy rozrywki powyżej 6 godzin w ciągu dnia.

Większość uczniów z miasta Skierniewice nie grała nigdy w gry na pieniądze (73%). 11 badanych uczniów przyznaje, że zdarzyło im się to raz, a 11% - kilka razy. 5% uczniów twierdzi, że grali w gry na pieniądze 10 lub więcej razy.

Badani uczniowie grają w zdraпки (50%), w gry na automatach (17%). 42% uczniów, którzy przyznają, że grają w gry na pieniądze wskazało na inne formy gier niż te wymienione w ankiecie.

92% ankietowanych uczniów twierdzi, że gra w gry na pieniądze ponieważ jest to dla nich forma rozrywki i sposób na nudę. 17% uważa, że może dzięki temu wygrać.

63% uczniów nie korzystało nigdy z formy „rozrywki” jaką jest gra na automatach. Jednakże, ogólny odsetek uczniów, którzy mieli kontakt z grą na automatach jest duży. 32% uczniów grało w gry na automatach kilka razy, natomiast 5% - wiele razy. Zdecydowana większość (86%) uczniów nigdy nie brała udziału w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję czy operatorów telefonicznych, w których wysyła się płatne smsy. 14% przyznaje, że zdarzyło im się kilka razy wziąć udział w tego typu konkursach.

Większość uczniów (84%) uważa, że można się uzależnić od gier na pieniądze. 9% twierdzi, że jest to raczej niemożliwe, a kolejne 7% nie ma zdania na ten temat.

36% badanych uważa, że hazard to gry na pieniądze, a hazardzista to osoba grająca na pieniądze. 34% uważa natomiast, że hazard to rodzaj szczególnych gier, a hazardzista to osoba ryzykująca w tych grach duże kwoty.

2.5 Działania podejmowane przez gminę w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

Uwzględniając dane statystyczne należy zauważyć, że w 2020 roku był zauważalny znaczny wzrost wartości sprzedaży napojów alkoholowych w Skierniewicach. W 2020 roku w porównaniu do 2019 roku wyraźnie (o 1 168 897,88 zł) wzrosła wartość sprzedaży alkoholu do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwa, wartość sprzedaży alkoholu powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu z wyjątkiem piwa wzrosła o 674 500,19 zł.

Niepokojącym jest fakt dynamicznego wzrost wartości sprzedaży alkoholu powyżej 18% zawartości alkoholu. W porównaniu do 2019 roku wartość sprzedaży takiego rodzaju alkoholu wzrosła aż o 3 999 661,07 zł.

Sukcesywnie wzrasta także liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy).

Odnotować należy także wzrost liczby zatrzymań osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych. W 2020 roku były to 332 osoby, w 2019 roku 255 osób, w 2018 roku – 251 osób, a w 2017 roku 226 osób.

Dane Policji pokazują, iż liczba dorosłych oraz nieletnich osób doprowadzonych do miejsca zamieszkania przez Policję w 2020 roku była najwyższa w okresie od 2017 do 2020 roku. Niepokojący jest także dynamiczny wzrost liczby niebieskich kart założonych w 2020 w stosunku do roku 2019. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego działającego w strukturach MOPR w 2020 roku wynosiła 144, w 2019 wpłynęło 88, a w 2018 116 kart. Wzrastająca liczba niebieskich kart jest ściśle skorelowana z problemem alkoholizmu. Istotnym czynnikiem ryzyka doznawania przemocy w rodzinie jest spożywanie alkoholu. Zależność pomiędzy stanem nietrzeźwości sprawcy, a agresywnym zachowaniem podkreślają członkowie rodzin, w których dochodzi do stosowania przemocy.

Trzeba odnotować także na terenie miasta Skierniewice wzrost liczby interwencji policji w domach z powodu przemocy. W 2020 roku odnotowano 183 interwencji, natomiast w 2019 roku było 145 interwencji. Pomimo wzrostu niektórych wskaźników monitorujących problemy alkoholowe trzeba zwrócić także uwagę na zmniejszenie liczby rodzin objętych pomocą z powodu alkoholizmu.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach z powodu alkoholizmu w 2020 roku pomocą objął 58 rodzin. Liczba rodzin zmniejszyła się znacznie w stosunku do roku 2019.

W porównaniu do 2019 roku mamy do czynienia z dynamicznym spadkiem liczby rodzin korzystających z pomocy MOPR. W 2019 roku pomocą objęto 139 rodzin. W 2018 roku z pomocy MOPR korzystało 157 rodzin, natomiast w 2017 roku liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu stanowiła 184. Zmalała także kwota środków finansowych przeznaczona na pomoc tym rodzinom. W 2020 r. środki te stanowiły kwotę 160 490,00 zł, a w 2019 r. była to kwota 372 660 zł.

Na przestrzeni ostatnich czterech lat zaobserwowano, zmniejszenie liczby osób mających problem alkoholowy zgłaszanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2020 roku zgłoszono 96 osób, w 2019 roku 116 osób, w 2018 roku 115 osób, natomiast w 2017 roku – 145 osób.

Problem alkoholizmu został także zdiagnozowany podczas badań przeprowadzonych w ramach *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2021– 2030*. Wyniki badań wskazują, że problem alkoholizmu jest drugim co do ważności problemem społecznym w mieście Skierniewice. Ten problem wskazało 55,5% badanych mieszkańców miasta Skierniewice. Problem alkoholizmu ma najbardziej negatywne skutki, ponieważ jest swoistego rodzaju katalizatorem innych problemów społecznych i zawsze współwystępuje z innymi problemami społecznymi. Zdaniem 54,7% badanych skala problemu uzależnień na terenie miasta Skierniewice jest wysoka.

Tak wysokie wyniki sugerują, że skala problemu uzależnień (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze, inne) w mieście Skierniewice jest poważnym problemem społecznym. 50,6% badanych mieszkańców miasta Skierniewice uważa, że spożycie alkoholu wśród dorosłych osób jest większe niż 5 lat temu. Innego zdania było 13,7% badanych, którzy uważają, że obecnie osoby dorosłe spożywają mniej alkoholu niż 5 lat wcześniej. Duża grupa badanych mieszkańców – 35,7% nie dostrzega istotnych różnic w konsumpcji alkoholu wśród osób dorosłych i młodzieży. Zdecydowana większość uczestników badania – 88,2% nie miała problemów związanych z piciem alkoholu. Pozostała grupa badanych – łącznie 11,8% miała różnego rodzaju problemy wynikające ze spożywania alkoholu, w tym 9,5% badanych miało problemy rodzinne wynikające ze spożywania alkoholu, 1,5% miało problemy zdrowotne, 1,1% miało problemy prawne, natomiast 0,4% miało problemy służbowe.

Aktualność problemu alkoholowego potwierdzają także dane pochodzące z badania młodzieży szkolnej przeprowadzone na potrzeby niniejszego Programu wśród uczniów klas 7-8 szkół

podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Skierniewice. Dane wskazują, że 59,7% badanych uczniów z klas 7-8 oraz uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Skierniewice próbowała alkoholu. W okresie ostatnich 12 miesięcy po alkohol sięgnęło 52,4% badanych uczniów. Alkohol w okresie 30 dni poprzedzających badanie piło 34,7% młodzieży. W ciągu całego życia upiło się co najmniej raz – 28,1% badanych uczniów. W ostatnich 12 miesiącach przed badaniem upiło się 24,5% badanych uczniów. W miesiącu poprzedzającym badanie upiło się 13,3% badanych uczniów. Duża grupa ankietowanych – 61,0% spotkała się z sytuacją spożywania alkoholu przez rówieśników. Część badanych – 47,8% widzi pijanych kolegów lub koleżanki.

Zdiagnozowane problemy alkoholowe wskazują na konieczność realizacji programów profilaktycznych w szczególności rekomendowanych, z uwzględnieniem czynników ryzyka i czynników chroniących, w tym programów o charakterze środowiskowym. Należy także kontynuować rozwój specjalistycznych świadczeń w zakresie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin. Ważny obszar stanowi poszukiwanie skutecznych programów z poziomu profilaktyki selektywnej. Istotną rolę powinny odgrywać działania informacyjno-edukacyjne dotyczące ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia.

Rozdział III

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Skierniewice na lata 2022-2024

Na podstawie przedstawionej diagnozy problemów uzależnień oraz diagnozy uzależnień behawioralnych w mieście Skierniewice oraz zasobów umożliwiających przeciwdziałanie występowaniu zjawiska uzależnienia od alkoholu i narkotyków stworzono Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Skierniewice na lata 2022 - 2024.

Program określa cel główny, cele strategiczne, operacyjne i szczegółowe, wyznacza kierunki działań, realizatorów i adresatów Programu, instytucje i organizacje współpracujące. Cele i działania odpowiadają na potrzeby mieszkańców gminy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania problemom uzależnień i podlegać będą monitoringowi i ewaluacji. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej.

3.1. Adresaci Programu

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Skierniewice na lata 2022 - 2024 skierowany jest przede wszystkim do:

- ✓ dzieci i młodzież,
- ✓ rodzice, opiekunowie i wychowawcy,
- ✓ konsumenci i sprzedawcy napojów alkoholowych,
- ✓ osoby pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy oraz osoby uzależnione,
- ✓ rodziny osób z problemem alkoholowym,
- ✓ osoby zażywające narkotyki oraz rodziny osób uzależnionych od narkotyków;
- ✓ kobiety w ciąży,
- ✓ pracownicy podmiotów zajmujący się zawodowo lub służbowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień,
- ✓ inne osoby dorosłe, w tym kierowcy.

3.2. Cele i zadania

Głównym celem wyznaczonym w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Skierniewice na lata 2022-2024 jest:

Skuteczna profilaktyka, ograniczenie zjawiska oraz negatywnych konsekwencji społecznych i zdrowotnych wynikających z używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz związanych ze spożywaniem alkoholu, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

3.2.1 Cele szczegółowe:

1. Ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu oraz narkotyków.
2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i zagrożonych uzależnieniem.
3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz z uzależnieniem od narkotyków i substancji psychoaktywnych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.
5. Ograniczenie powstawania nowych problemów związanych z piciem alkoholu i zażywaniem narkotyków, w szczególności ograniczenie zjawiska picia alkoholu i zażywania narkotyków przez dzieci i młodzież oraz zmiana postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.
6. Ograniczenie rozmiarów naruszenia prawa w związku z alkoholem i narkotykami, w tym zakłóceń życia publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu i narkotyków.
7. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych.

3.2.2 Zadania:

1. Ograniczenie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych;
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców oraz instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami;
3. Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży;
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie) i zażywających narkotyki;
5. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów uzależnień.

3.2.3 Cele szczegółowe i zadania:

Cel szczegółowy 1: Ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu i narkotyków.			
L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Planowany realizator
1.1.	Współpraca z placówką leczenia odwykowego, w szczególności w zakresie realizacji procedury zobowiązania do leczenia odwykowego	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba osób leczących się w trybie ambulatoryjnym ✓ liczba osób pierwszorazowo leczących się w trybie ambulatoryjnym ✓ liczba osób pijących alkohol i zażywających narkotyki szkodliwie objętych opieką placówki leczenia odwykowego 	<p>Miasto Skierniewice</p> <p>podmioty działalności leczniczej</p> <p>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>
1.2.	Realizacja programów rozszerzających świadczenia podstawowe w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu oraz zażywania narkotyków, w tym program pogłębiony dla osób uzależnionych, program ograniczania picia alkoholu i program redukcji szkód.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba programów ✓ liczba uczestników 	<p>Miasto Skierniewice</p> <p>podmioty działalności leczniczej</p>
1.3.	Podnoszenie kwalifikacji pracowników leczenia odwykowego poprzez udział w szkoleniach, konferencjach, sympoziach, superwizjach i innych formach spotkań	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba szkoleń ✓ liczba przeszkolonych osób 	<p>Miasto Skierniewice</p> <p>podmioty działalności leczniczej</p>

1.4.	Realizacja programu dla osób współuzależnionych	✓ liczba uczestników	Miasto Skierniewice podmioty działalności leczniczej
1.5.	Działalność interwencyjno - motywująca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	✓ liczba złożonych wniosków ✓ liczba osób z którymi członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy interwencyjno – motywujące ✓ liczba osób, które zawarły „kontrakt” z Komisją w sprawie podjęcia leczenia odwykowego ✓ liczba osób, które ukończyły program leczenia odwykowego ✓ liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
1.6.	Wydawanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazanie rodzaju zakładu leczniczego	✓ liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych ✓ liczba sporządzonych opinii	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, biegli sądowi, Miasto Skierniewice
1.7.	Prowadzenie punktów konsultacyjnych i innych form specjalistycznego poradnictwa	✓ liczba punktów konsultacyjnych ✓ liczba osób korzystających z porad ✓ liczba udzielonych porad	Organizacja pozarządowe Miasto Skierniewice inne podmioty
1.8.	Realizacja programów wspierających proces zdrowienia i rehabilitacji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin, w tym organizacja obozów terapeutycznych i wyjazdów integracyjno - rehabilitacyjnych	✓ liczba stowarzyszeń trzeźwościowych ✓ liczba klubów abstynenta ✓ liczba grup AA, AI -Anon i innych wspólnot nieformalnych ✓ liczba obozów terapeutycznych i wyjazdów integracyjno-rehabilitacyjnych	Organizacja pozarządowe Miasto Skierniewice grupy nieformalne,

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i zagrożonych uzależnieniem.			
L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Planowany realizator
2.1.	Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu i narkotyków i innych miejsc pomocowych: - zakup i dystrybucja materiałów informacyjno- - edukacyjnych typu broszury i ulotki o chorobie alkoholowej oraz uzależnieniu od narkotyków	✓ kwota środków finansowych ✓ liczba przekazanych materiałów	Miasto Skierniewice organizacje pozarządowe
2.2.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i narkotykowymi oraz ich rodzin: ✓ prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej na temat choroby alkoholowej oraz uzależnienia od narkotyków, metod leczenia, faz rozwoju uzależnienia, ✓ udzielanie porad specjalistów psychologa, prawnika, pedagoga i konsultacji telefonicznych, ✓ motywowanie osób uzależnionych jak i członków ich rodzin po podjęciu psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, korzystania z grup samopomocowych, leczenia specjalistycznego, ✓ motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie oraz zażywających narkotyki, ale nie uzależnionych, do zmiany szkodliwego stylu życia, ✓ udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym, ✓ rozpoznawanie zjawiska przemocy w rodzinie, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy, ✓ inicjowanie interwencji w przypadku rozpoznania przemocy w rodzinie, ✓ udzielanie pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową, ✓ gromadzenie informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji, które prowadzą systemową, pomoc dla rodziny	✓ liczba punktów konsultacyjnych, ✓ liczba osób oraz udzielonych im porad, ✓ liczba pracowników punktów, ✓ kwota środków finansowych	Miasto Skierniewice organizacje pozarządowe
2.3.	Podjęmowanie czynności zmierzających do wydania orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu oraz	✓ liczba osób z którymi zespół motywujący przeprowadził rozmowy	Miasto Skierniewice

	narkotyków, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego: ✓ motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, ✓ kierowanie do biegłego sądowego psychologa i lekarza psychiatry w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i narkotyków osób nie wyrażających zgody na leczenie odwykowe, ✓ wnioskowanie do sądu o wydanie orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego	interwencyjno – motywujące, ✓ liczba otrzymanych przez MKRPA wniosków w sprawie objęcia osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu leczeniem odwykowym, ✓ liczba wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego/wysokość środków finansowych ✓ liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia/wysokość środków finansowych	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2.4.	Wspieranie i dofinansowanie szkoleń, kształcenie i doskonalenie zawodowe dla osób w zakresie pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi oraz ofiarami przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym	✓ liczba szkoleń, ✓ liczba osób, ✓ kwota środków finansowych.	Miasto Skierniewice, organizacje pozarządowe
2.5.	Wspieranie działalności środowisk abstynenckich	✓ liczba ngo prowadzących program dla abstynentów, ✓ liczba uczestników	Miasto Skierniewice, organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy 3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Planowany realizator
3.1.	Prowadzenie Ośrodka Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie: ✓ prowadzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej, ✓ udzielanie porad przez prawnika, ✓ indywidualna praca z psychologiem, ✓ konsultacje z policjantem – resocjalizatorem, ✓ mediacje rodzinne	✓ liczba ośrodków ✓ grupa wsparcia dla ofiar przemocy /liczba osób, ✓ konsultacje prawne/ liczba osób, ✓ praca z psychologiem /liczba osób, ✓ konsultacje z resocjalizatorem /liczba osób, ✓ kwota środków finansowych	Miasto Skierniewice organizacje pozarządowe

3.2.	Prowadzenie schroniska/hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie	✓ liczba obiektów/ liczba osób, ✓ kwota środków finansowych	Miasto Skierniewice organizacje pozarządowe
3.3.	Prowadzenie działań polegających na: ✓ zwiększaniu wiedzy społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie, ✓ możliwości przeciwdziałania temu zjawisku oraz sposobów reagowania, ✓ dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji	✓ liczba działań	Miasto Skierniewice, organizacje pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe Komenda Miejska Policji, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
3.4.	Podjęcie działań wspierająco – edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowymi i przemocą domową	✓ praca z psychologiem /liczba osób ✓ kwota środków finansowych	Miasto Skierniewice, organizacje pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe
3.5.	Podjęcie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie	✓ liczba założonych Niebieskich Kart, ✓ liczba rodzin w których funkcjonuje procedura Niebieskiej Karty	Zespół Interdyscyplinarny Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe
3.6.	Prowadzenie działań związanych z pracą socjalną oraz pomocą psychologiczną, prawną i materialną na rzecz rodzin i osób z problemem alkoholowym i narkotykowymi, przemocą fizyczną i psychiczną	✓ liczba rodzin/osób, kwota środków finansowych,	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
3.7.	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	✓ liczba szkoleń, ✓ liczba osób	Miasto Skierniewice, organizacje pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe
3.8.	Organizacja szkoleń i konferencji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	✓ liczba szkoleń/konferencji ✓ liczba uczestników szkoleń/konferencji	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Miasto Skierniewice

3.9.	Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym i narkotykowymi m.in. poprzez udział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach informacyjno – edukacyjnych oraz organizacja lokalnych kampanii	✓ liczba kampanii	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, Miasto Skierniewice, placówki systemu oświaty, media, inne podmioty
3.10	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz zawierających dane teled adresowe podmiotów , a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno- edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	✓ liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, Miasto Skierniewice media,

Cel szczegółowy 4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Planowany realizator
4.1.	Realizacja programów profilaktycznych (w tym także spektakle teatralne, warsztaty, kampanie edukacyjne, konkursy profilaktyczne, publikacje prasowe i inne działania informacyjno - edukacyjne) dla dzieci i młodzieży ze szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo - wychowawczych	✓ liczba zrealizowanych programów, ✓ liczba placówek realizujących programy, ✓ liczba odbiorców w/w (dzieci/rodzice), ✓ kwota środków finansowych	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4.2.	Wspieranie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego we wszystkich obszarach profilaktyki	✓ liczba programów, ✓ liczba uczniów, ✓ liczba nauczycieli ✓ liczba rodziców, ✓ kwota środków	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe

		finansowych	
4.3.	Realizacja projektów profilaktycznych dla młodzieży, w tym również wspieranie akcji organizowanych przez młodzież skierowanych do grup rówieśniczych, kształcenie młodzieżowych liderów promocji zdrowia	✓ liczba projektów ✓ liczba odbiorców	szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
4.4.	Wsparcie szkolnych programów profilaktycznych adresowanych do uczniów z możliwością zakupu niezbędnych materiałów, broszur i artykułów	✓ liczba działań ✓ kwota środków finansowych	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
4.5.	Wzmacnianie kompetencji nauczycieli, pedagogów, psychologów, wychowawców i osób pracujących z dziećmi oraz młodzieżą, w zakresie pracy profilaktycznej	✓ liczba programów/szkoleń, ✓ liczba odbiorców	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
4.6.	Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą organizowanych dla nauczycieli, pedagogów i psychologów	✓ kwota środków finansowych	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
4.7.	Wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców/opiekunów, realizacja programów profilaktycznych dla rodziców i aktywna współpraca z nimi w tym obszarze	✓ liczba programów, ✓ liczba beneficjentów: rodzice/ opiekunowie nauczyciele/wychowawcy	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
4.8.	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży służąca wzmacnianiu czynników chroniących, zwłaszcza poprzez ukazywanie autorytetów promujących wzorzec trzeźwości oraz promocji zdrowego i aktywnego stylu życia (obozy, kolonie, półkolonie letnie i zimowe, pozalekcyjne zajęcia w tym sportowe, kulturalne, rekreacyjne oraz inne formy wypoczynku z elementami profilaktyki)	✓ liczba i rodzaj zorganizowanych działań, ✓ liczba odbiorców, ✓ kwota środków finansowych (w tym środki finansowe przeznaczone na modernizację lub utrzymanie tych miejsc)	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
4.9.	Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego w formie: ✓ opiekuńczej w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, ✓ specjalistycznej, ✓ pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.	✓ liczba placówek ✓ liczba dzieci ✓ liczba wychowawców ✓ kwota środków finansowych	Miasto Skierniewice, organizacje pozarządowe
4.10.	Prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia, z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych	✓ liczba działań ✓ liczba odbiorców	Miasto Skierniewice, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

			organizacje pozarządowe
4.11.	Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież	✓ ✓	liczba działań liczba odbiorców
			Miasto Skierniewice, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
4.12.	Podjęmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych	✓ ✓	liczba szkoleń dla sprzedawców alkoholu, liczba odbiorców
			Miasto Skierniewice, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4.13.	Podjęmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego	✓ ✓	liczba działań/kampanii ilość materiałów
			Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, szkoły średnie i placówki oświatowe, szkoły nauki jazdy, Wojewódzki Ośrodek Szkolenia Kierowców
4.14.	Podjęmowanie działań na rzecz trzeźwości w miejscach publicznych i bezpieczeństwa publicznego	✓	liczba działań edukacyjnych
			Miasto Skierniewice, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, szkoły i placówki oświatowe
4.15.	Upowszechnianie wiedzy na temat szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z picia alkoholu oraz oferty pomocowej w sytuacjach związanych z negatywnymi konsekwencjami używania alkoholu	✓ ✓	ilość materiałów liczba działań
			Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
4.16.	Upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu w ciąży, zwłaszcza pod kątem wpływu alkoholu na rozwijający się płód	✓ ✓	ilość materiałów liczba działań
			szkoły i placówki oświatowe, Miasto Skierniewice
4.17.	Działania na rzecz rozwoju wolontariatu jako jednej z form profilaktyki uzależnień	✓ ✓ ✓	liczba działań liczba osób kwota środków finansowych,
			organizacje pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe

4.18.	Monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym przez prowadzenie badań, sondaży opinii publicznej, sporządzanie lokalnych diagnoz pozwalających ocenić aktualny stan problemów alkoholowych	✓ liczba przeprowadzonych badań	Miasto Skierniewice, szkoły i placówki oświatowe
-------	---	---------------------------------	---

Cel szczegółowy 5. Ograniczenie powstawania nowych problemów związanych z piciem alkoholu oraz zażywaniem narkotyków, w szczególności ograniczenie zjawiska picia alkoholu i zażywania narkotyków przez dzieci i młodzież oraz zmiana postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.

L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Planowany realizator
5.1.	<p>Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień m.in. dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu i zażywania narkotyków dla konsumentów i ich otoczenia, w tym szkód wynikających z picia alkoholu i zażywania narkotyków przez dzieci i młodzież oraz picia alkoholu i zażywania narkotyków przez kobiety w ciąży poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dystrybucję e-publicacji i zakup ulotek, broszur, plakatów, literatury, czasopism specjalistycznych, informatorów i innych materiałów edukacyjnych ✓ udział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach informacyjno – edukacyjnych oraz organizacja lokalnych kampanii ✓ promocja w innych formach profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba materiałów informacyjno – edukacyjnych ✓ liczba kampanii profilaktycznych 	<p>Miasto Skierniewice szkoły i placówki oświatowe, media, organizacje pozarządowe</p>
5.2.	Organizacja konferencji, szkoleń, kursów specjalistycznych, obejmujących w szczególności podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowymi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba zorganizowanych/sfinansowanych szkoleń ✓ liczba przeszkolonych specjalistów 	<p>Miasto Skierniewice szkoły i placówki oświatowe, media, organizacje pozarządowe</p>

5.3.	Realizacja programów profilaktycznych, w szczególności rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego w szkołach i innych placówkach systemu oświaty	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba zrealizowanych programów ✓ liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach ✓ liczba rodziców uczestniczących w programach ✓ liczba kadry pedagogicznej uczestniczącej w programach ✓ liczba programów rekomendowanych ✓ liczba uczestników programów rekomendowanych 	Miasto Skierniewice szkoły i placówki oświatowe,
5.4.	Realizacja środowiskowych programów alternatywnych wobec uzależnień, adresowanych do dzieci i młodzieży, promujących życie bez alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba programów ✓ liczba uczestników programów 	Miasto Skierniewice Organizacje pozarządowe miejskie jednostki organizacyjne
5.5.	Realizacja środowiskowych i pozalekcyjnych zajęć sportowych i sportowo - rekreacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba programów ✓ liczba uczestników programów 	Miasto Skierniewice Organizacje pozarządowe
5.6.	Realizacja przez skierniewickie instytucje kultury programów alternatywnych wobec uzależnień adresowanych do dzieci i młodzieży, opartych na idei konstruktywnego wykorzystania czasu wolnego	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba programów ✓ liczba osób uczestniczących w programach 	Miasto Skierniewice instytucje kultury,
5.7.	Organizacja lokalnych imprez i innych przedsięwzięć promujących zdrowy i trzeźwy styl życia, w tym z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej dzieci i młodzieży oraz całych rodzin	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba projektów 	Miasto Skierniewice Organizacje pozarządowe instytucje kultury, miejskie jednostki organizacyjne
5.8.	Realizacja programów profilaktycznych rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba programów/szkoleń ✓ liczba uczestników programów/szkoleń 	Miasto Skierniewice Organizacje pozarządowe
5.9.	Realizacja programów profilaktycznych adresowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz innych osób w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu i zażywania narkotyków przez dzieci i młodzież oraz problemów	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba programów/szkoleń ✓ liczba uczestników programów/szkoleń 	Miasto Skierniewice Organizacje pozarządowe

	alkoholowych i narkotykowych wśród dorosłych		
5.10.	Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, wspierających prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży, wzmacniających czynniki chroniące i ograniczających czynniki ryzyka	✓ liczba programów ✓ liczba adresatów programów	Miasto Skierniewice Organizacje pozarządowe
5.11.	Realizacja programów obejmujących w szczególności zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne uzupełnione formami opiekuńczo-wychowawczymi dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka wraz z dożywianiem uczestników w placówkach wsparcia dziennego	✓ liczba placówek wsparcia dziennego realizujących programy ✓ liczba osób uczestniczących w programach	Miasto Skierniewice Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Organizacje pozarządowe
5.12.	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, w szczególności z grup ryzyka z realizacją programu profilaktycznego	✓ liczba projektów ✓ liczba uczestników	Miasto Skierniewice Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Organizacje pozarządowe
5.13.	Realizacja programów profilaktycznych, w szczególności rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki selektywnej i wskazującej adresowanych do dzieci i młodzieży, rodziców i wychowawców	✓ liczba programów ✓ liczba adresatów programów	Miasto Skierniewice Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Organizacje pozarządowe
Cel szczegółowy 6. Ograniczenie rozmiarów naruszenia prawa w związku z alkoholem i narkotykami, w tym zakłóceń życia publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu i narkotyków.			
L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Planowany realizator
6.1.	Kontrole przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym kontrola wiarygodności oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych	✓ liczba przeprowadzonych kontroli	Miasto Skierniewice, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
6.2.	Prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.	✓ liczba szkoleń, ✓ liczba uczestników	Miasto Skierniewice Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

6.3.	Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących zasad promocji i reklamy oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określonych w art. 13 1 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	✓ liczba wszczętych postępowań	Miasto Skierniewice, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
6.4.	Inne działania podejmowane przez podmioty i służby zobowiązane do tego na podstawie odrębnych przepisów prawa	✓ liczba osób zatrzymanych i doprowadzonych do wytrzeźwienia w policyjnej izbie zatrzymań ✓ liczba osób które ujawniono i ukarano za spożywanie napojów alkoholowych w miejscach publicznych ✓ liczba kierujących pod wpływem alkoholu	Komenda Miejska Policji, Straż Miejska,
6.5.	Podjęcie działań edukacyjnych na rzecz trzeźwości w miejscach publicznych	✓ liczba działań	Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, szkoły i placówki oświatowe
6.6.	Podjęcie działań informacyjno - edukacyjnych na rzecz trzeźwości na drogach	✓ liczba działań, ✓ liczba zatrzymanych nietrzeźwych, ✓ liczba zdarzeń drogowych spowodowanych przez kierujących pod wpływem alkoholu	Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, szkoły nauki jazdy

Cel szczegółowy 7. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych

L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Planowany realizator
7.1.	Koordinowanie działań dotyczących pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym i ofiarom przemocy, poprzez współpracę z placówkami leczenia odwykowego, Policją, Strażą Miejską, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, Zespołem Interdyscyplinarnym, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	✓ liczba podmiotów współpracujących w ramach realizacji Programu	Miasto Skierniewice Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

7.2.	Współpraca ze szkołami i placówkami oświatowymi oraz innymi instytucjami i organizacjami, których działalność nakierowana jest na promocję zdrowych postaw społecznych	✓ liczba podmiotów współpracujących w ramach realizacji Programu	szkoły i placówki oświatowe instytucje kultury i sportu
7.3.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi związkami wyznaniowymi i stowarzyszeniami abstynenckimi	✓ liczba podpisanych umów na wsparcie lub powierzenie realizacji działań, ✓ kwota środków finansowych	Miasto Skierniewice organizacje pozarządowe
7.4.	Współpraca z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, celem uzyskania pomocy merytorycznej, organizacyjnej dla wdrażania i realizacji Programu oraz innymi instytucjami, które profesjonalnie zajmują się działalnością profilaktyczną	✓ liczba uzyskanych porad	Miasto Skierniewice
7.5.	Wspieranie inicjatyw społecznych o charakterze pro abstynenckim i prozdrowotnym poprzez dofinansowywanie działalności rozrywkowej, sportowej, turystycznej, informacyjnej i innej, która kształtowałaby normy obyczajowe oraz styl życia zgodnie z duchem trzeźwości, podejmowanych przez różnego rodzaju organizacje, instytucje oraz ruchy trzeźwościowe	✓ liczba odbiorców inicjatyw społecznych o charakterze pro abstynenckim i prozdrowotnym	Miasto Skierniewice, organizacje pozarządowe, instytucje kultury i sportu
7.6.	Rozpowszechnianie broszur, czasopism specjalistycznych, branżowych i umożliwienie korzystania z nich instytucjom i stowarzyszeniom współpracującym	✓ ilość tytułów	Miasto Skierniewice

3.3. Zasady wynagradzania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Przewodniczącemu, Wiceprzewodniczącemu, sekretarzowi i członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieście Skierniewice przysługuje wynagrodzenie za prace w posiedzeniach Komisji.
2. Wynagrodzenie wypłacane jest za:
 - 1) prace wykonywane w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - 2) udział w posiedzeniach Komisji.
3. Wynagrodzenie za pracę, o której mowa w punkcie 2, ustala się w sposób następujący:

1) dla przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się wynagrodzenie miesięczne w wysokości 950,00 zł (słownie: dziewięćset pięćdziesiąt złotych 00/100) brutto. Za każdą nieobecność przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza Komisji w posiedzeniu potrąca się kwotę 237,50 zł (słownie: dwieście trzydzieści siedem złotych 50/100) brutto.

2) dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się wynagrodzenie miesięczne w wysokości 650,00 zł (słownie: sześćset pięćdziesiąt złotych 00/100) brutto. Za każdą nieobecność członka w posiedzeniu Komisji potrąca się kwotę 162,50 zł (słownie: sto sześćdziesiąt dwa złote 50/100) brutto.

4. Podstawą do stwierdzenia obecności członka Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na posiedzeniu jest praca wykonana w dniu i lista obecności podpisana przez obecnych z chwilą rozpoczęcia posiedzenia.
5. Miesięczne zbiorcze zestawienie należności za udział w posiedzeniach członków Komisji przygotowuje przewodniczący, wiceprzewodniczący lub sekretarz Komisji i przedkłada Naczelnikowi Wydziału Rozwoju Gospodarczego, Sportu i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Skierniewice.
6. Naczelnik Wydziału Rozwoju Gospodarczego, Sportu i Spraw Społecznych sprawdza zestawienie pod względem merytorycznym i zatwierdza do wypłaty.
7. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniach wypłacane jest za dany miesiąc z dołu, w ciągu 7 dni od dnia przedłożenia przez Przewodniczącego Komisji zestawienia należności.

3.3. Realizatorzy zadań zaplanowanych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

- ✓ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- ✓ Urząd Miejski w Skierniewicach (Wydział Rozwoju Gospodarczego Sportu i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Skierniewice),
- ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach,
- ✓ Dyrektorzy wraz z kadrą pedagogiczną szkół ponadpodstawowych, podstawowych oraz przedszkoli,
- ✓ Komenda Miejska Policji w Skierniewicach,
- ✓ Straż Miejska w Skierniewicach,

- ✓ Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe,
- ✓ Placówki ochrony zdrowia,
- ✓ Prokuratura Rejonowa w Skierniewicach,
- ✓ Sąd Rejonowy w Skierniewicach,
- ✓ inne podmioty, którym zlecane będą zadania MPRPA.

Jednostką odpowiedzialną za realizację zadań programu jest Urząd Miasta w Skierniewicach (Wydział Rozwoju Gospodarczego Sportu i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Skierniewice).

3.4. Źródła i zasady finansowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024 w Skierniewicach.

Źródłem finansowania zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024 w Skierniewicach są, zgodnie z art. 182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, środki finansowe budżetu gminy pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Budżet na realizację wszystkich zadań pochodzący z dochodów gminy z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zaplanowano w 2022 roku na kwotę: 1 130 000,00 zł.

Ramowe plany finansowania zadań na kolejne lata zostaną uchwalone w drodze odrębnych uchwał Rady Gminy, zmieniających niniejszą uchwałę, po uchwaleniu budżetu gminy na dany rok.

Planowany preliminarz wydatków związanych z realizacją Programu

Podział środków finansowych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Kwota
Dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych: fundacje i stowarzyszenia	540 000,00 zł
Środki finansowe wykorzystane zostaną na dotacje w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i będą zlecone do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego.	

Wynagrodzenie członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, koszty postępowań sądowych o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego i inne.	94 800,00 zł
Wynagrodzenia psychologa i psychiatry wykonujących badania i wydających opinie o stopniu uzależnienia od alkoholu oraz inne wydatki z tytułu zawartych umów o dzieło i umów-zleceń m.in. z tytułu organizacji wypoczynku zimowego i letniego, inne.	91 500,00 zł
Działania profilaktyczne skierowane do mieszkańców miasta – audycje profilaktyczne, artykuły w mediach, programy profilaktyczne, imprezy integracyjne, organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży, organizacja zajęć pozalekcyjnych. Środki finansowe zostaną wykorzystane w szczególności na realizację działań zawartych w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii.	390 700,00 zł
Zakup nagród dla uczestników konkursów poświęconych profilaktyce uzależnień, doposażenie placówek oświatowych w sprzęt do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych, zakup fachowych wydawnictw i inne. Środki finansowe zostaną wykorzystane w szczególności na zakup nagród i ewentualnego poczęstunku dla dzieci biorących udział w konkursach, na zakup materiałów profilaktycznych w ramach realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.	13 000,00 zł
RAZEM	1 130 000,00 zł

Kwoty w poszczególnych częściach składowych zestawienia finansowego w wyniku zaistniałych potrzeb mogą zostać przesunięte.

3.5. Monitoring i ewaluacja

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024 w Skierniewicach będzie podlegał monitoringowi przez cały okres realizacji i jego obowiązywania.

Koordynację realizacji zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024 prowadził będzie Wydział Rozwoju Gospodarczego Sportu i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Skierniewice.

Monitoring na potrzeby ewaluacji procesu oraz sprawozdawczości będzie miał na celu systematyczne kontrolowanie, czy wszystkie zaplanowane zadania przebiegają zgodnie z planem i w jakim stopniu są osiągnięte wskaźniki produktów i rezultaty.

Koordinator programu będzie pozyskiwał dane od realizatorów. Dane zebrane w trakcie procesu monitorowania będą analizowane i wykorzystywane do przygotowywania raportów wewnętrznych, jak i w celu opracowania okresowych i rocznych sprawozdań dla różnych instytucji i podmiotów. Monitoring na potrzeby diagnostyczne obejmować będzie gromadzenie danych i informacji zwrotnych od realizatorów, partnerów, adresatów programu oraz ze środowiska lokalnego, które to umożliwią zdobycie wiedzy, co do istoty i rozmiarów problemów uzależnień w skali lokalnej oraz trendów rozwojowych, a także inwentaryzację zasobów, jakimi dysponuje Miasto Skierniewice.

Monitoring realizacji Miejskiego Programu prowadzony będzie poprzez:

- ✓ sprawozdania wewnętrzne - finansowe dla Skarbnika Miasta,
- ✓ sprawozdania realizatorów z przeprowadzonych działań,
- ✓ wizyty kontrolne,
- ✓ zbieranie i opracowywanie informacji dotyczących problemów alkoholowych, uzależnień i zjawiska przemocy w rodzinie we współpracy z podmiotami realizującymi zadania wynikające z programu,
- ✓ sprawozdania zewnętrzne dla odpowiednich instytucji.

Raport z wykonania programu i efektów jego realizacji przedstawiony zostanie Radzie Miasta Skierniewice w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.